

A. Do Not Ignore The Plight of Others

1. ...לא תעמד על־דם רעך אני יהוה:

You are not to stand by the blood of your fellow: I am the LORD.

B. The Difference One Person Can Make

1. Rambam: Laws of Repentance 3:4

...צריך כל אדם שיראה עצמו כל השנה כלה כאלו חציו זכאי וחציו חייב. וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב. חטא חטא אחד הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כלו לכף חובה וגרם לו השחיתה. עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כלו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה שפאמר (משלי י כה) "יצדיק יסוד עולם" זה שצדק הכריע את כל העולם לזכות והצילו...

...a person should always look at themselves as equally balanced between merit and sin and the world as equally balanced between merit and sin. If one performs one sin, they tip the balance and that of the entire world to the side of guilt and bring destruction upon himself. [On the other hand,] if he performs one mitzvah, he tips his balance and that of the entire world to the side of merit and brings deliverance and salvation to himself and others. This is implied by [Proverbs 10:25] "A righteous man is the foundation of the world," i.e., he who acted righteously, tipped the balance of the entire world to merit and saved it.

C. Protests / Rallies in Jewish Sources

1. Babylonian Talmud: Rosh Hashana 19a

מתיב רב טובי בר מתנה: בעשרים ותמניא ביה אמת בשורתא טבתא ליהודאי דלא יעידון מאורייתא. שגזרה מלכות הרשעה גזרה שלא יעסקו בתורה, ושל לא ימולו את בנייהם, ושיחללו שבתות. מה עשה יהודה בן שמוע וחקביריו? הלכו ונטלו עצה ממטרוניתא אחת שקל גדולי רומי מצויין אצלה.

Rav Tovi bar Mattana raised an objection against the opinion that *Megillat Ta'anit* was nullified, from that which is written in it: On the twenty-eighth of Adar the good tidings came to the Jews that they should not turn away from the Torah, and on that day fasting is forbidden. And this is explained: For the wicked kingdom issued a decree against Israel that they should not occupy themselves with Torah study, and that they should not circumcise their sons, and that they should desecrate Shabbat. What did Yehuda ben Shammua and his colleagues do? They went and took advice from a certain matron [*matronita*] whom all the prominent men of Rome would visit regularly, thinking that she would know how to annul the decree.

אמרה להם: בואו והפגינו בלילה. הלכו והפגינו בלילה, אמרו: אי שמים! לא אחיכם אנחנו, ולא בני אב אחד אנחנו, ולא בני אם אחת אנחנו? מה נשתגינו מכל אומה ולשון שאתם גזרין עלינו גזירות קשות? וביטלום. ואותו היום עשאוהו יום טוב...

She said to them as follows: Come and cry out (protest) [*hafgginu*] at night in the streets and markets. They went and cried out at night, saying: O Heavens! Are we Jews not your brothers; are we not children of one father; are we not children of one mother? How are we different from every other nation and tongue that you issue such harsh decrees against us? **And indeed the decrees were annulled**, and the Sages made that day a festive day.

2. Rabbi Joseph B. Soloveitchik. Kol Dodi Dofek

During the terrible Holocaust when European Jewry was being systematically exterminated in the ovens and crematoria, the American Jewish community did not rise to the challenge, did not act as Jews possessing a properly developed consciousness of our shared fate and shared suffering as well as the obligation of shared action that follows therefrom, ought to have acted. We did not sufficiently empathize with the anguish of the people and did very little to save our afflicted brethren” (p. 97, Kol Dodi Dofek).

3. Rabbi Joseph B. Soloveitchik: Hakira Journal Vol. 34. Pg. 71-72

The Rav's Attitude towards Demonstrations for Soviet Jewry

Rabbi Dr. Aaron Adler was a student in the Rabbi Isaac Elchanan Theological Seminary when he was the Rav's chauffeur (1974-1977). Adler's responsibilities were to pick up the Rav at LaGuardia Airport every Tuesday morning and to be available on Wednesdays for city appointments. While driving, Adler had many conversations with the Rav. Seventy such dialogues were later published by Rabbi Adler as *Seventy Conversations in Transit* (Jerusalem: Orthodox Union Press and Urim Publications, 2021). Adler thus described the Rav's viewpoint on Soviet Jewry rallies (pp. 123-124):

The post-Six Day War era in 1967 brought on a euphoric atmosphere amongst Israelis and Diaspora Jews alike. This atmosphere spread to the former Soviet Union where over three million Jews were locked behind the Iron Curtain. Many of these Jews began demanding from the Soviet authorities the right to immigrate to Israel. The leadership of this movement—later to be referred to as “refuseniks”—carried out a heroic struggle against the tyrannical regime in Moscow. Some were given life prison sentences in Siberia.

Public demonstrations against the Soviet Union began to sprout in Israel and throughout the Jewish world. Many YU students became active in the Student Struggle for Soviet Jewry (SSSJ) movement. In the early 1970s, there were two leading Jewish figures who were vehemently opposed to publicly demonstrating against the Soviet authorities (R' Menachem Mendel Schneerson of Lubavitch and R' Pinchas Teitz of Elizabeth, N.J., *zichronam livrachab*)—each for his own reason.

The Rav, however, took the position that the Jewish community ought to raise its voice publicly on the matter and show its deep concern for fellow Jews in trouble. R' Aharon Lichtenstein—then the Rosh Kollel at YU—released his students for purposes of participating in these demonstrations. Regarding the Rav's attitude on this matter, he once told me that he did not want to be held guilty for the identical sin twice in one lifetime! He was referring to the commandment (*Vayikra* 19:16) of *Lo ta'amod al dam re'ekha*—not to stand idly by while one's brethren suffer. During the chilling days of the Holocaust, the Rav believed that he, along with the bulk of the American Jewish community, did far too little on behalf of our suffering brethren under Nazi occupation. The Rav felt that he could repent, in a small way, by taking the activist approach to the Soviet Jewish issue.

In a conversation I had in 1983 with Yosef Mendelevich, a famous "refusenik" from those days, (a conversation carried out while we both did military service together in the Israeli army!) regarding whether or not he was aware, while in solitary confinement in Siberia, of all the demonstrations taking place in the West on his behalf, he noted that he was not absolutely certain that it was the force of the demonstrations which brought down the Soviet government in 1989. However, he did know about the demonstrations going on, and they gave him strength to continue and survive the ordeal for ten years!

 Scanned with CamScanner

Rabbi Yehuda Herzl Henkin (Rabbi Yehuda Herzl Henkin (1945 – 23 December 2020), author of the responsa *Benei Banim*, was a modern orthodox posek.)

(Sun, 20 December 1987 - 29 Kislev)

הפגנות למען יהודי רוסיה
ב"ה, ה' חנוכה תשמ"ח
לשואל אחד

1. אחרי השעורים אצלכם שאלת אודות ההפגנות למען יהודי רוסיה בכלל וההפגנה הגדולה בוואשינגטון שהשתתפת בה בפרט. המקור להפגין הוא במסכת ראש השנה דף י"ט עמוד א' ותענית דף י"ח עמוד א', וז"ל בעשרים ותמניא ביה אתא בשורתא טבתא ליהודאי דלא יעידון מאורייתא שגזרה המלכות גזרה שלא יעסקו בתורה ושלא ימולו את בניהם ושיחללו שבתות, מה עשה יהודה בן שמוע וחבריו הלכו ונטלו עצה ממטרוניתא אחת שכל גדולי רומי מצויין אצלה, אמרה להם בואו הפגינו בלילה הלכו והפגינו בלילה אמרו אי שמים לא אחיכם אנחנו ולא בני אב אחד אנחנו ולא בני אם אחת אנחנו מה נשתנינו מכל אומה שאתם גוזרים עלינו גזרות קשות וכו' עכ"ל והיא ברייתא במסכת תענית פרק י"ב בקצת שנויים.

2. הרי שגם בימי הגמרא הפגינו ולכן אין להשגיח במי שכותב שכולן הן נגד התורה, ברם צריך למודעי האם ההפגנות שלכם דומות לזו של ר' יהודה בן שמוע וחבריו. ונדקדק בסוגיא מלה במלה,

A. הם התיעצו במטרוניתא אחת שכל גדולי רומי היו מצויין אצלה עכ"ל שהיתה נכריה

B. ויהודה בן שמוע וחבריו התיעצו בה בעצמם ולא שלחו על ידי שליח אף שלא היה זה בכבודם ללכת אליה

C. והיא יעצה להפגין ופרש"י צעקו בשווקים וברחובות כדי שישמעו השרים וירחמו עליכם עכ"ל ו

D. ואמרה בואו והפגינו עכ"ל ולא לכו והפגינו כי דירתה היתה בין הרומאים ולכן אמרה להם לבוא לשכונת הרומאים משכונת היהודים.

E. ואמרה להם להפגין בלילה... למה בלילה שלא היה קולם הולך ביום משום תרבוכות היום עכ"ל פי' מהירויות היום... ולפי זה בלילה לאו דוקא אלא הוא הדין נשמע הקול ביום אם אינם ממהרים בו וכגון שהיום פנוי מעבודה.

F. ותוכן הפגנת ר' יהודה בן שמוע וחבריו היה שצעקו אי שמים לא אחיכם אנחנו ולא בני אב אחד אנחנו וכו' מה נשתנינו מכל אומה וכו' עכ"ל

a. שפנו לרגשי הדת והצדק

b. **וגם לא בקשו טובה מיוחדת אלא שלא יופלו לרעה, ורק אינו**

מבואר האם המטרוניתא יעצה לאמר כן או שהם בעצמם בחרו את הנוסח והראשון נראה יותר. על כל פנים הנוסח אינו מעכב כי בודאי רק מפני שהרומאים הניחו לשאר דתות לכן אמרו מה נשתנינו וכו' עכ"ל,

c. ועוד לע"ד השתדלו אצל השלטונות תחילה כמו במסכת מעילה

דף י"ז עמוד א' מי ילך ויבטל הגזרות וכו' עכ"ל כי מי פתי להסתכן לצאת לרחובות אם יכול להעביר את הגזרה בדרך שקטה, ורק כשלא נענו הלכו ונטלו עצה והפגינו. וכיון שכבר השתדלו אצל השלטונות בלא הועיל מה יוסיפו עתה אם יצעקו בודדים ברחובות, **אלא בודאי צרפו אתם את רוב בני ישראל שבאותו מקום ואולי אף מן הנשים והטף שקולן נשמע יותר לרחם**

d. וזהו שאמרו מה נשתנינו מכל אומה עכ"ל כלומר שהפגינו כאומה ולא כבודדים.

e. ומכאן עוד טעם להפגין בלילה דומיא דמחתרת כדי שלא יכירו אותם לאור יום ויבואו לידי סכנה, **וגם כדי שיוכלו רבים להפגין כי בלילה הכל פנויים מעבודה וגם הנשים תוכלנה להניח את ילדיהן.**

G. ועתה נשווה בין הפגנת ר' יהודה בן שמוע וחבריו להפגנות שלכם.

בזמן הגמרא הפגינו מפני ביטול לימוד תורה ומילה ושבת וגם היום אין להפגין אלא בעד דברים שנפש ישראל תלויה בהם, אכן זה ששים שנה שנאסר ברוסיה ללמוד תורה ברבים וכבר צווחו קמאי על גזרת השמד וכולהו איתנהו בה כי מאחר שאסרו להכשיר מוהלים הוי כגזרה שלא למול ומאחר שאינם לומדים דת יהודית כיצד ישמרו שבת. ומה שנאמר בברייתא שיחללו שבת עכ"ל אין פרושו שהרומאים הכריחו אותם

לקטוף קניא באגמא בשבתא אלא שקבעו סדורי החיים שיהיה אי אפשר לשמור שבת, וכמו שגם בארצות הברית דעכה דת יהודית עד לפני שבעים שנה שאז עברו הגויים לשבוע עבודה של חמשה ימים ושוב לא הוצרכו היהודים לעבוד בשבתות.

H. ובימי הברייתא הפגינו כדי שישמעו השרים כפרש"י **וכן בהפגנות של**

היום מתאספים במקום פומבי, ורבוי המפגינים עושה רושם
וההפגנה מתפרסמת על ידי כלי התקשורת ונודעת לשלטונות רוסיה
כאילו היתה במקומם ועדיף ממנו כי יותר רגישים לדעת הצבור
בעולם, ואפילו אם אינה מועילה כהפגנה במקומם הלא ברוסיה אי אפשר להפגין ואין דנים אפשר מאי אפשר.

I. ולפי מה שכתבתי שר' יהודה בן שמוע וחבריו הפגינו בלילה כדי שלא לבוא לידי סכנה שפיר מפגינים היום בארץ רחוקה, וכן לפי שאר הטעמים שהפגינו בלילה מפני שאז שקט ופנוי מעבודה **הוא הדין בארה"ב בימי ראשון....**

J. ויש להתייעץ במומחים ואפילו במומחים נכרים כמו שנטלו עצה מהמטרונייתא, וגם יהיה על פי דעת גדולים ובתנאי שהגדולים עצמם יתייעצו במומחים כמו שעשו ר' יהודה בן שמוע וחבריו.

ומה ששאלת על שאחד מארגוני הרבנים בארצות הברית פרסם איסור להפגין בשם הגר"מ פיינשטיין ז"ל ואילו ארגון רבנים אחר תמך בהפגנה לפי מה שאמר להם בשעתו הגר"ד סולובייצ'יק שליט"א, הנה לע"ד כיון שענין ההפגנות נלמד מהגמרא ורק צריך לבדוק לפני כל הפגנה **האם תצמח ממנה תועלת או לא** כמו שכתבתי, לכן הוא ענין במציאות ואין סומכים על מה שאמרו בו לפני עשר שנים כי הרבה נשתנה מאז. כל שכן לפי דברייך ששאלת את הגר"מ פ"ז ז"ל בשנת תשמ"א ואמר לך שאינו אוסר להפגין וכן שמעתי מחתנו שליט"א שחמיו לא היה אוסר היום, ולכן אף שאין בדברים אלה כדי לפרסם היתר בשמו אבל גם לא שייך לפרסם איסור בשמו. ועוד

ששאלת את הגר"י קאמינצקי ז"ל ולדברייך אמר לך שהתנגד להפגנות בעבר לפי מה שהכיר את רוסיה מלפני שנים אבל אם נשתנו העניינים שוב אינו אוסר. וידוע שגם הגמו"ז זצלה"ה תמיד התנגד להפגנות, אבל שוּבְרוּ בַצְדוֹ שֶׁאִמְרָה שֶׁבְעֵינֵינוּ מְצִיאוֹת אֵי אֶפְשֶׁר לְסַמוֹךְ עַל דְּבָרֵי הַגְּדוֹלִים שֶׁבְעֵבֶר כִּי הַמְצִיאוֹת מְשִׁתַּנִּית וְאֵילּוּ הָיוּ חַיִּים הַיּוֹם שֶׁמָּא הָיוּ אוֹמְרִים אַחֲרָת . וּבֵאֵמֶת הַגְּדוֹלִים יוֹדְעִים לִשְׁנוֹת אֶת דַּעְתָּם אֲבָל הַקְּטָנִים אֵינָן לֵהֶם דַּעַת וְאֵינָם יוֹדְעִים לִשְׁנוֹת וְתוֹלִים עֲצֻמָּם בַּדַּעַת גְּדוֹלִים בְּזִמְנָם וּבְמִקוֹם שֶׁהִלְלוּ לֹא דִבְרוּ, וְהִרְבֵּה קִלְקוּלִים נוֹבְעִים מִזֶּה.

ומצד שני מה שאומרים קצת רבנים שיש חיוב להפגין משום פדיון שבויים ומשום לא תעמוד על דם רעך אינו נראה לע"ד, כי אין כאן פדיון ויהודי רוסיה אינם בגדר שבויים זולת מי שנמצא בבית הסוהר או במחנה כפייה וגם אינם בסכנת נפשות... ואולם סיום הפסוק במשלי והשיב לאדם כפעלו עכ"ל שייך בכל הטבת אדם לחברו, ואין לך גמילות חסדים יותר מהצלת גופם ונפשם ונפשות ילדי יהודי רוסיה על ידי הוצאתם משם. והוא חיוב עשה מואהבת לרעך כמוך, ועומק כוונת הכתוב הוא שאם תאהב את חברך ותגמול לו חסדים הרי הוא כמוך כי הקב"ה משיב לאדם כפעלו ומה שגמלת לחברך הקב"ה יגמול לך ונמצא שאהבת וגמלת טוב לעצמך וזהו כמוך. ולכן אמרו במסכת עבודה זרה דף י"ז עמוד א' שכל העוסק בתורה בלבד ואינו עוסק בגמילות חסדים דומה כמי שאין לו אלוה עכ"ל ודייקו לאמר שדומה כאילו דוקא לו אין אלוה, כי מראה שאינו מאמין שעל ידי גמילות חסדים מטיב לעצמו ונמצא כופר שהקב"ה משיב לו כפעלו. ואשריכם שאתם עוסקים במצוה זו ותחזקנה ידי כל המסייעים.

יהודה הרצל הנקין

Mishlei 24:12

כִּי־תֹאמַר הִן לֹא־יַעֲנֵנוּ יְגַהֵל־תִּכְנֶן לַבּוֹת | הוֹאֵ־יִבִין וְנִצֵּר גַּפְשָׁה הוּא יִגַּע וְהִשִּׁיב
לְאָדָם כְּפַעְלוֹ:

Lest you say: "We did not know this" – does He who resides in the midst of hearts not understand? and does the Protector of your soul not know? And He recompenses a man according to his deeds.

D. General Sources on Rallying

1. Dr. Dr. Susanna Heschel reporting her father's (R' Abraham Joshua Heschel) words.

"When he came home from Selma in 1965, my father wrote, 'For many of us the march from Selma to Montgomery was about protest and prayer. Legs are not lips and walking is not kneeling. And yet our legs uttered songs. Even without words, our march was worship. I felt my legs were praying.'"

2. Frederick Douglass (1818-1895)

Douglass was an escaped slave who became one of the most charismatic and forceful leaders of the American abolition movement. As a young man he briefly embraced Christianity but soon abandoned it, observing that the religion did so little to soften the behavior of slave owners. At the age of 20 he made his daring escape. Here are two versions of a quotation attributed to him:

1. Praying for freedom never did me any good til I started praying with my feet.

2. I prayed for freedom for twenty years, but received no answer until I prayed with my legs.

E. Joining The Community In Times of Distress

1. הלל אומר, אל תפרש מן הצבור

Hillel said: do not separate yourself from the community

ויקרא י"ט:י"ח

ואהבת לרעך כמוך

Leviticus 19:18

Love your neighbor as yourself:

2. Rabbi Joseph B. Soloveitchik: Kol Dodi Dofek

One of the great preachers of the last generation put it well when he likened the people of Israel to the two-headed son about whom it was asked in the Talmud whether he would, as a dual-personality, take two shares of his familial inheritance or only one portion. So too one may ask: Has the dispersal of the nation in the Diaspora, and its taking root in different surroundings, caused its spiritual disintegration, **or has the unity of the people not been lost despite the fact it has grown many heads and speaks many languages, with different customs and diverse ways of life? In a word, is the Jewish Diaspora one or not?** The answer, continued the preacher, to the question of the unity of the people is identical with the decision rendered in the *beth midrash* to the litigant who asked about the status of the two-headed heir. Let them pour boiling water on the head of the one, said the Rabbi, and let us see the other's reaction. If the other screams in pain, then the two comprise one personality, and they shall receive one share of the inheritance.

However, if the second does not feel the suffering of the first, then they are two individuals enfolded in one body, and they shall receive two shares of the estate.

With respect to the unity of the nation as well, one must firmly establish that so long as there is shared suffering, in the sense of “I am with him in his distress” (Psalms 91:15), there is unity. If the Jew, on whom Providence has shined Its countenance, and who believes that with respect to himself the sharpness of hatred has been removed, and estrangement from his surroundings has passed, nevertheless still feels the distress of the nation and the burden of its fate/existence, then his bond to the nation has not been severed. If boiling water is poured on the head of a Moroccan Jew, the prim and proper Jew in Paris or London must scream, and by feeling the pain, shows himself loyal to the nation. The breakup of the people and the constriction of its self-image are the result of a lack of empathy.

3. RAV JOSEPH B. SOLOVEITCHIK AS POSEK OF POST-MODERN ORTHODOXY - Walter S. Wurzburger, *Tradition* Volume 29, 1994

The Rav frequently referred to the example of his illustrious grandfather, R. Haimyy of Brisk, who, on a Yom Kippur evening before *Kol Nidrei*, asked the community to desecrate the holiness of Yom Kippur in order to gather the funds needed to save the life of a follower of the Bund from execution. The fact that this "Bundist" was an atheist and an opponent of halakhic Judaism **had no bearing upon the requirement to concern oneself with the fate of every Jew.**

4.

הלל אומר, אל תפּרש מן הצבור

Hillel said: do not separate yourself from the community (Ethics of our father 2:4)

5. Maimonides: Laws of Repentance 3:11

הפורש מדרכי צבור אף על פי שלא עבר עברות אלא נבדל מעדת ישראל ואינו עושה מצות בכללן
ולא נכנס בצרתן ולא מתענה בתעניתן אלא הולך בדרכו כאחד מגויי הארץ וכאלו אינו מהן אין לו
חלק לעולם הבא...

A person who separates himself from the community [may be placed in this category] even though he has not transgressed any sins. A person who separates himself from the congregation of Israel and does not fulfill mitzvot together with them, **does not take part in their hardships**, or join in their [communal] fasts, but rather goes on his own individual path as if he is from another nation and not [Israel], does not have a portion in the world to come...

F. Redeeming Captives

1. Morning blessings:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם מתיר אסורים:

Blessed are You, Adonoy our God, King of the Universe, Who releases the imprisoned.

2. Maimonides: Book of Mitzvot. Positive Mitzvah # 8

להדמות בדרכיו הטובים והישרים, שנאמר: "והלכת, בדרכיו" (דברים כח, ט).

To emulate His good and just ways, as [Deuteronomy 28:9] states: "And you shall walk in His ways."

בבא בתרא ח' ב:א'-ב'

פדיון שבוים מצוה רבה היא. אמר ליה רבא לרבה בר מרי: מנא הא מילתא דאמור רבנן דפדיון שבוים מצוה רבה היא? אמר ליה, דכתיב: "והנה כי יאמרו אליך אנה נצא, ואמרת אליהם פה אמר ה', אשר למנות - למנות, ואשר לחרב - לחרב, ואשר לרעב - לרעב, ואשר לשבי - לשבי". ואמר רבי יוחנן: כל המאויחר בפסוק זה קשה מחבירו.

3. Bava Batra 8b:1-2

that **redeeming captives is a great mitzva**. Rava said to Rabba bar Mari: Concerning **this matter that the Sages stated, that redeeming captives is a great mitzva, from where is it derived?** Rabba bar Mari said to him: As it is written: "And it shall come to pass, when they say to you: To where shall we depart? Then you shall tell them: So says the Lord: Such as are for death, to death; and such as are for the sword, to the sword; and such as are for famine, to famine; and such as are for captivity, to captivity" (Jeremiah 15:2). **And Rabbi Yohanan says: Whichever punishment is written later in this verse is more severe than the one before it.**

4.

בראשית י"ד:י"א-י"ג

(יא) וַיִּקְחוּ אֶת-כָּל-רְכֻשׁ סֹדֶם וְעִמְרָה וְאֶת-כָּל-אֲכָלָם וַיִּלְכּוּ: (יב) וַיִּקְחוּ אֶת-לוֹט וְאֶת-רְכֻשׁוֹ כָּוֶן-אֶתִּי אֲבָרָם וַיִּלְכּוּ וְהוּא יָשֵׁב בְּסֹדֶם: (יג) וַיְבֹא הַפְּלִיט וַיִּגַּד לְאֲבָרָם הָעֵבְרִי וְהוּא שָׁכַן בְּאֵלֵי מִמְרָא הָאֲמֹרִי אֶתִּי אֲשַׁלֵּל וְאֶתִּי עֲנֹר וְהֵם בְּעֵלֵי בְרִית-אֲבָרָם:

Genesis 14:11-13

(11) [The invaders] seized all the wealth of Sodom and Gomorrah and all their provisions, and went their way. (12) They also took Lot, the son of Abram's brother, and his possessions, and departed; for he had settled in Sodom. (13) A fugitive brought the news to Abram the Hebrew, who was dwelling at the terebinths of Mamre the Amorite, kinsman of Eshkol and Aner, these being Abram's allies.

בראשית י"ד:י"ד-ט"ז

(יד) וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה אַחִיו וַיִּרְקַב אֶת־חַנְיָכָיו וַיְלִיכֵי בֵיתוֹ שְׂמֹנֶה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיִּרְדְּף עַד־דָּן:
(טו) וַיִּחַלֵּק עֲלֵיהֶם לַיְלָה הַזֶּה הוּא וְעַבְדָּיו וַיִּבְּצְרוּ וַיִּגְבּוּ וַיִּרְדְּפֵם עַד־חֹבֹבָה אֲשֶׁר מִשְׁמָאל לְדַמְשֶׁק: (טז) וַיָּשֻׁב אֶת־
כָּל־הָרְכָשׁ וְגַם אֶת־לוֹט אַחִיו וּרְכָשׁוֹ הַשֵּׁיב וְגַם אֶת־הַנְּשִׁים וְאֶת־הָעָם:

Genesis 14:14-16

(14) And when Avram heard that his brother was taken captive, he led forth his trained servants, born in his own house, three hundred and eighteen, and pursued them to Dan. (15) At night, he and his servants deployed against them and defeated them; and he pursued them as far as Hobah, which is north of Damascus. (16) He brought back all the possessions; **he also brought back his kinsman Lot** and his possessions, and the women and the rest of the people.